

1932

Lucrări filosofice.

I. Brucăr: Probleme noi în filosofie, în editura Societății române de Filosofie.

In filosofia noastră, mai mult ca în oricare altă, este nevoie de studii introductory, al căror rol științific nu poate fi îndeajuns apreciat. Să ne gândim numai cum chiar în Germania, care posedă o rinunată eflorescență filosofică, astfel de studii introductory abundă exercitând o influență binefăcătoare, atât asupra începătorilor, cărora le deschide porțile cercetării științifice, cât și asupra cercurilor mari de cititori, cari sunt curioși să știe cum se pun problemele și cum se rezolvă într'un anumit domeniu.

In această grupă de lucrări introductory, trebuie așezată și noua carte a lui I. Brucăr: "Probleme noi în Filosofie", căci toate domeniile filosofice sunt luate rând pe rând și expuse în problemele lor actuală. Astfel logica, teoria cunoștinței, metafizica, matematica lor actuală. Căci totodată I. Brucăr, nu este numai expunerea clară și obiectivă a soluțiilor pe care gânditorii de azi le dă marilor probleme filosofice, cât tendința spre o concepție filosofică originală, spre un sistem propriu. E drept, după cum mărturisește singur în prefată, Brucăr recurge adesea la Spinoza și caută să-și întemeieze sistemul său pe baze spinoziste. Cititorul orientat va descoperi însă ușor că dl. Brucăr depășește cu mult cadrul spinozist mai ales de acolo de unde începe tratarea problemei corelatelor, care în lucrarea sa joacă un rol fundamental. Si dacă se poate vorbi de ceva spinozist în această lucrare a sa, sătunci acest spinozism se află doar în nevoie de liniste, de pace interioară, pe care aşa de puternic o simte autorul. Dar acest lucru nu este numai deci un element spinozian. El se poate întâlni și la alți mulți gânditori

europeni, antici sau moderni.

Un lucru semnificativ în lucrarea dlui Brucăr, este preocuparea constantă metafizică impotriva spiritului incă dominant al vremei, impregnat de pozitivism, empirism, criticism și scientism și tendința de a ~~xixrikiudex~~ surprinde elementele ultime ale existenței, depășind limitele științelor exacte. De aceia d-sa manifestă o vădită preferință pentru gânditorii cari caută să afle esența lumei, sau deschid perspective spre imuabil și etern. Căci după dl. Brucăr filosofia este sau ar trebui ~~xixkixxkixx~~ cel puțin să fie înainte de toate metafizică, adică disciplină strict științifică, al cărei obiect este permanentul și stabilul. Așa se explică de ce capitolele cari se ocupă pe larg cu problema corelatelor, unde transcendentul apare ca un leit-motiv, fraza devine mai ușoară, stilul este mai cunoscător și mai vibrant, și simț pulsând în fiecare rând pasiunea cercetării și dorința de a deslega marile enigme.

Int? un cuvânt,

✓Lucrarea dlui Brucăr aduce contribuții serioase la punerea și deslegarea problemelor filosofice și este menită să fermenteze ~~gârx~~
~~au~~getarea ~~nik~~filosofică română. E o lucrare gândită, profundă, fără să fie greioare. Si mai presus de toate este o lucrare a cărei lipsă filosofia românească o simțea de mult. Cititorul dornic să se orienteze în problematica filosofiei contemporane, o poate studia cu mult folos.